

Hämeen ELY-keskuksen EAKR alueellisten ympäristöhankkeiden haku Päijät-Hämeessä ajalle 1.4. – 3.6.2024

Hämeen ELY-keskus avaa EAKR alueellisten ympäristöhankkeiden haun Päijät-Hämeessä ajalle 1.4. – 3.6.2024. Euroopan aluekehitysrahaston haku Uudistuva ja Osaava Suomi 2021–2027 ohjelmasta kohdistuu toimintalinjaan 2: Hiilineutraali Suomi

erityistavoite 2.1 Energiatohokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen,

erityistavoite 2.2 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen

erityistavoite 2.3 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen.

Haun jaossa oleva myöntövaltuus on n. 2,5 miljoona euroa.

Hankkeiden tulee olla ohjelma-asiakirjan mukaisia. Ympäristö EAKR-rahoitusta myönnetään energiatohokkuuteen, kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen, ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen sekä kiertotalouden edistämiseen liittyviin kehittämishankkeisiin ja niihin mahdollisesti sisältyviin välttämättömiin pienimuotoisiin investointeihin. Tuen kohteena olevien investointien tulee hyödyttää alueen kehittämistä yhtä toimijaa laajemmin. Hausta ei rahoiteta yksittäisen yrityksen toiminnan kehittämistä tai investointeja.

Rakennerahasto-ohjelman rahoitus tukee yksityisen ja julkisen sektorin TKI-yhteistyötä alueilla niin, että julkinen ja yksityinen sektori löytävät yhdessä uusia ratkaisuja. Vihreän siirtymän edellytyksenä on perinteiset rajat ylittävä yhteistyö eri toimijoiden, sektoreiden ja yritysten välillä. Haussa haetaan tutkimus- ja koulutussektorin sekä elinkeinoelämän yhteistyötä edistävää ja alueen elinvoimaa tukevaa kehittämistä sekä yhteen kokoavien verkostojen ja kokeiluympäristöjen vahvistamista.

Välittävä toimielin voi valikoida haussa pisteytettäväksi vain osan erityistavoitteen sisältöön perustuvista erityisistä valintaperusteista. Välittävä toimielin vahvistaa haussa käytettävät valintaperusteet hakuilmoituksella. Hankkeiden arvioinnissa käytetään EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman seurantakomitean hyväksymiä yleisiä ja erityisiä valintaperusteita. Hakemuksen tulee arvioinnissa saada vähintään 50 % erityistavoitteen maksimipistemäärästä tullakseen rahoitetuksi tästä hausta.

Toimeenpanolain (20 §) mukaisesti maakunnan yhteistyöryhmän tehtävänä on laatia ehdotus AURA-ohjelmasta rahoitettavien hankkeiden tarkentaviksi alueellisiksi valintaperusteiksi. Tässä haussa kaikkien hakuun avattavan erityistavoitteen osalta esitetään käytettäväksi tarkentavaa alueellista valintaperustetta: "Hanke kohdistuu maakuntien strategioissa (erityisesti älykkään erikoistumisen strategia) tunnistettuihin kärkialoihin tai kehittämiskohteisiin." Valintaperusteessa arvioidaan, tukeeko hanke Päijät-Hämeen maakunnan strategioiden toimeenpanoa, erityisesti maakuntaohjelman painopistettä Uudistuva hiilineutraali Päijät-Häme 2030 sekä älykkään erikoistumisen strategian kestävyiden periaatetta.

Haun painotukset

Erityistavoite 2.1 Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

- Uusiutuvan energian käytön lisääminen ja siihen liittyvä suunnittelu. Uusiutuvan energian integrointi energijärjestelmiin, hajautetut ratkaisut, paikalliset energialähteet, esim. vetyyn liittyvä kehittäminen.
- Energiatehokkuuteen liittyvät tutkimus-, demonstrointi-, pilotointi- ja oppimisympäristöt.
- Kehitetään rakentamisen (ml. puurakentamisen) kestävyttä ja energiatehokkuutta huomioiden rakennusten koko elinkaari, ml. vähähiilinen rakentaminen ja kiertotalous uudis- ja korjausrakentamisessa.
- Kulttuurihistoriallisten rakennusten energia- ja materiaalitehokkuuden parantaminen korjausrakentamisessa (öljynkäytön lopettaminen, energiatehokkuuden parantaminen, älyratkaisut, rakennuskannan omaenergiatuotannon kasvattaminen).
- Kuntien omistuksessa olevan rakennuskannan energiatehokkuuden parantaminen, uusiutuvan energiankäytön lisääminen.
- Työkaluja hiilineutraalisuuden ja energiatehokkuuden etenemisen monitorointiin ja seurantaan.
- Lisätään alueiden ja elinkeinoelämän tietämystä energiaratkaisuista ja -tehokkuudesta.

Lopputuloksena tavoitellaan elinkeinoelämäverkottuneen yhteiskehittämisen kautta energiareformia. Kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet, uusiutuvat ovat korvanneet fossiilisia energiamuotoja ja älyratkaisut mahdollistavat kulutuksen monitoroinnin, seurannan ja ohjauksen. Rahoituksen avulla syntyy mm. yhdennettyjä aluekehitysstrategioita ja suunnitelmia, julkisen ja yksityisen sektorin yhteiskehittämistä tukevia uusia alustoja tai verkostoja, työpaikkoja, päästövähennyksiä sekä energiatehokkuutta tai uusiutuvaa energiaa edistäviä demonstraatioita.

Erityistavoite 2.2 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen (vain Päijät-Häme)

- Innovatiiviset hankkeet ilmastonmuutoksen ja vihreän siirtymän hankkeiden aiheuttamien ympäristöhaittojen ja -riskien vähentämiseksi.
- Vahvistetaan monihyötyisten viherrakenteiden ja luontopohjaisten ratkaisujen kehittämistä, ja käyttöönottoa ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi; hulevesien hallintaa, viherrakenteiden innovointia kaupungeissa, luonnon sietokyvyn kasvattamista. Pilotointi- ja kokeilu ympäristöt koskien ilmastokestävyttä.
- Kuntien ja elinkeinojen sopeutuminen ilmastonmuutokseen (esim. kestävän matkailun ja luontomatkailun edistäminen, rakenteiden kunnostaminen, digiopasteet, kestävyden parantaminen) sekä digitalisaation hyödyntäminen.
- Sopeutumisstrategiat, ilmastotiekartat, tiedon ja osaamisen lisääminen ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyen, neuvonta ja tuki esim.

ilmastotiekartan laadintaan. Ekosysteemyhteistyö strategioiden/tiekarttojen toteutuksessa.

- Suunnittelukäytäntöjen ja suunnitteluprosessien kehittäminen ilmatoriskien ennakointiin ja hallintaan esim. energia-, vesi- ja jätehuollossa.
- Elinkeinojen logistiikkareittien ilmastokestävyys kartoitusten ja suunnitelmien avulla.

Lopputuloksena ennakointi- ja varautumisvalmius ilmatoriskeihin on parantunut merkittävästi. Ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi on rakennettu tai parannettu vihreää infrastruktuuria, alueelliseen ilmastonmuutokseen sopeutumiseen on laadittu strategioita ja yksityisen sekä julkisen sektorin yhteiskehittämiselle on syntynyt alustoja ja verkostoja.

Erytavoite 2.3 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen

- Kehitetään kiertotalouteen ja korkean jalostusasteen biotalouteen, cleantechiin sekä hiilenkiertoon liittyvää TKI-toimintaa, demonstraatioympäristöjä ja TKI-ekosysteemejä.
- Kiertotalouden ja biotalouden tiekarttojen laatiminen, suunnitelmat, strategiat ja niiden toteuttaminen ekosysteemyhteistyössä.
- Toimintamallit älykkääseen materiaalin hallintaan, jätteen synnyn ehkäisyyn ja uudelleenkäyttöön, tuotteesta palveluksi.
- Jätehuollon ja julkisten hankintojen kehittäminen.
- Digitaalisten tietovarantojen käyttö monitorointiin ja seurantaan sekä kestävään käyttöön ohjaavat työkalut.

Lopputuloksena kiertotalouden toimintaperiaatteet on juurrutettu osaksi yhteiskunnan eri toimialojen käytänteitä. Toiminnan tuloksena on syntynyt uudenlaisia ratkaisuja, innovatiivisia toimintamalleja ja yhteistyömuotoja kiertotalouden vauhdittamiseksi. Materiaalitehokkuus, uusiomateriaalien käyttö sekä luonnonvarojen käytön kestävyys ovat lisääntyneet. Digitaaliset ratkaisut tehostavat luonnonvarojen kestävä käyttöä.